

Неколико изјава Томислава Николића, новоизабраног председника Србије, које задиру у спољнополитичке односа земље усталасале су политичку јавност. Прво, она о Вуковару, затим о томе да ће Србија признати независност Јужне Осетије и Абхазије, а онда и да у Сребреници није почињен геноцид.

Подсетимо, у вези са овом последњом изјавом реаговала је и Кетрин Ештон, висока представница ЕУ за спољну политику и безбедност, оценивши да одговорни политичари треба да буду „привржени духу сарадње и помирења у региону”. И из Европске комисије су поручили да је „масакр у Сребреници био геноцид, како су то потврдили Међународни кривични суд за бившу Југославију и Међународни суд правде, а злочини у Сребреници у јулу 1995. били су злочин против целе људске врсте и то никад не смемо заборавити и никад дозволити да се то понови”.

С друге стране, Милорад Пуповац, председник саборског Одбора за спољну политику, рекао је да изјаве председника Србије о Вуковару и Сребреници нису само штетне већ и недопустиве. „Изражавамо спремност за наставак сарадње, али желимо јасно рећи да нећемо допустити да се на било који начин вређају осећаји људи који су били жртве у рату, као и наша приврженост вредностима које желимо ширити у регији”, истакао је Пуповац, а преноси Танјуг из Загреба.

Да ли се, према виђењу домаћих посматрача, Николићева изјава о Сребреници може тумачити као спољнополитички гаф?

Драган Ђукановић, члан Форума за међународне односе Европског покрета у Србији, каже да не би рекао да је изјава Николића о Сребреници спољнополитички гаф, али сматра да може да поремети ионако веома лоше односе између Београда и Сарајева. „Та изјава може да утиче на билатералне односе између Србије и Босне и Херцеговине,

наравно у негативном контексту, посебно имајући у виду да се Република Србија после усвајања Декларације о осуди злочина у Сребреници, 2010. године у скупштини, заправо одредила према свему што се дешавало у Сребреници 2005. године”, казао је Ђукановић.

Какве ће последице по односе Србије и Хрватске изазвати прича око Вуковара?

Наглашавајући да је реч о неауторизованој реченици из немачког листа, Ђукановић подсећа да је Србија признала Републику Хрватску у њеним садашњим границама, те да „потенцирање тога да ли по етничкој структури град припада једној или другој етничкој заједници суштински нема некакав значај, а може да оптерети билатералне односе између Загреба и Београда”.

Ђорђе Вукадиновић, уредник часописа „Нова српска политичка мисао”, сматра да је разумљиво то што је повећана пажња домаће и стране јавности према новоизабраном председнику и његовим изјавама. Међутим, овде се, према његовим речима, помало мешају нивои, односно узимају различите ствари као потврда спољнополитичких гафова Томислава Николића.

„Изјава о Сребреници је на линији онога што 90 одсто грађана ове земље мисли и што сем једне парламентарне странке и неколико невладиних организација нико не тврди супротно у Србији. Покушај да се од тога направи скандал не производи оптужницу против Николића већ против већинске српске политичке јавности и јавног мњења”, сматра Вукадиновић.

За разлику од става о Сребреници, изјава о Абхазији и Јужној Осетији, како каже Вукадиновић, може да се растумачи „и овако и онако”, а изјава о Вуковару може да се тумачи као „једна врста гафа”. Он каже да сумња у непристрасност листа „Франкфуртер алгемајне цајтунг” као извора кад је реч о српско-хрватским односима.

Вукадиновић, у Николићевој изјави о Сребреници не види ништа спорно јер је, како каже, Николић нагласио да је реч о тешком злочину и да кривци треба да буду кажњени и да одговарају. „Али позивање на један део дискутабилне пресуде Суда у Хагу као на коначно утврђену историјску истину је историјски и морално проблематично, јер се стиче утисак као да Николић и српска јавност оспоравају злочин у Сребреници, што наравно

није тачно”, казао је Вукадиновић.

Он је истакао да ће Николић убудуће сигурно морати мало више да води рачуна о томе шта, како и коме изјављује, јер је сада његова позиција другачија од оне каква је била годинама. „Али конкретна ствар која му се сада пребацује у вези са Сребреницом је наставак једне кампање, не толико против самог Николића, колико заправо против српске политичке сцене, која се обично интензивира сваке године у јуну или јулу, или онда када се жели произвести неки додатни притисак на Србију, било поводом Косова и Метохије било поводом Републике Српске”, истакао је Вукадиновић.

Планирано је да се председник Србије 14. јуна састане са Жозе Мануел Барозом, председником ЕК. Тада ће, како су пренели из комисије, на дневном реду бити „и многа питања, укључујући јако важну тачку помирења у региону”.

„Вероватно ће тада бити подвучен значај унапређења регионалне сарадње, и на билатералном и на мултилатералном плану”, рекао је Драган Ђукановић.

Б. Чпајак

(Политика)